

Niet-Pluis Gevoel-project detecteert sneller problemen bij thuiswonende ouderen

In het Meetjesland loopt momenteel het *Niet-Pluis Gevoel*-project, een initiatief waarbij problemen bij thuiswonende ouderen vroegtijdig gesignaleerd worden door mantelzorgers en professionele zorgverleners. Op die manier is er een vluggere aanpak mogelijk en kan vaak (veel) erger voorkomen worden. Het project wordt actief gedragen door AZ Alma in Eeklo, in samenwerking met de huisartsenkringen, talrijke thuiszorgdiensten en de geestelijke gezondheidszorg.

Het Niet-Pluis Gevoel wordt stilaan een bekend begrip bij zorgverleners, zoals huisartsen, specialisten, verpleegkundigen, thuisverzorgers,... in het Meetjesland. De aanzet voor dit project werd gegeven in het Zorgcircuit Ouderen Geestelijke Gezondheidszorg regio Meetjesland. In oktober 2008 werd een coördinator aangesteld, die het project verder tracht uit te werken en het project meer bekendheid geeft.

Antenne voor problemen

De hoofddoelstelling van het Niet-Pluis Gevoel-project is het vroegtijdig signaleren van problemen bij thuiswonende ouderen, zodat de oorzaken kunnen opgespoord worden. Dit gebeurt met ondersteuning, vooraleer de mantelzorgers en de professionele thuiszorgdiensten zijn opgebrand. Tegelijk wordt de professionele expertise van verschillende beroepsgroepen in steun van de huisarts en de thuisverzorger gebracht; en wordt gezorgd voor duidelijke zorgtrajecten en een gestroomlijnde communicatie tussen alle betrokkenen. Het uiteindelijke doel is de oudere langer en kwaliteitsvoller in zijn of haar thuisomgeving laten vertoeven.

Mantelzorgers en professionele thuiszorgdiensten brengen heel wat tijd door bij ouderen. Wie heeft nog nooit het gevoel gehad dat zijn patiënt bepaalde dingen niet meer weet, dat hij anders dan anders reageert, dat hij een aantal zaken niet meer kan uitvoeren, waar hij tot voor kort niet de minste problemen mee had? Een onbehaaglijk gevoel, of een niet-pluis gevoel gaat vaak gepaard met ongerustheid en/of angst, over wat er aan de hand kan zijn. Het niet-pluis gevoel kan men zien als een antenne voor problemen, die al dan niet opgelost kunnen worden. Dat gevoel moet ernstig genomen worden, de problemen mogen niet bedekt worden met de mantel der liefde. Zoals: 'Ach, we vergeten allemaal wel eens wat' of 'Laat mij in het vervolg maar koken, jij hebt je leven lang al genoeg gedaan.'

Niet-Pluis Index

Het is niet de bedoeling dat de zorgverlener snel panikeert of zelf een diagnose stelt. In veel gevallen blijkt dat het niet-pluis gevoel te herleiden valt tot enkele duidelijke aanwijsbare oorzaken van (veelal) voorbijgaande of te verhelpen aard.

Maar er is toch een aantal risicomomenten waar er waakzaamheid dient geboden te worden, denken we hierbij aan (recent) verlies van een partner of familielid. Ook de zomerperiode, wanneer het activiteitenprogramma wat is stil gevallen of de (klein)kinderen op reis zijn, is voor velen een delicate periode. Financiële besommeringen die vandaag de dag wel veel voorkomen, ouderdomskaaltjes,... Andere ouderen worden dan weer heel stil tijdens de koude wintermaanden en ontwikkelen ernstige lichamelijke klachten. Al die situaties kunnen de patiënt angstig maken, verwarren en vereenzamen. We kunnen er echter ook niet omheen dat in sommige gevallen meer aan de hand is. De situatie slaapt aan of verergert. Soms ziet men gelijkenissen met dementie of liggen er misschien andere oorzaken aan de basis van het gedrag van de patiënt? Bijvoorbeeld, een acute verwardheid, een depressie,...

Wanneer er een niet-pluis gevoel aanwezig is, kan er overgegaan worden tot het invullen van een Niet-Pluis Index. Met behulp van deze vragenlijst kan de hulpverlener een niet-pluis gevoel inzichtelijker maken en objectiveren. Hieruit zal ook blijken of er zich daadwerkelijk een probleem stelt en ingrijpen noodzakelijk is. De Niet-Pluis Index geeft ook de aanzet om een volledig traject te gaan doorlopen, die beschreven staat op een flowchart.

De juiste diagnose

Dementie kan niet voorkomen of genezen worden, maar er zijn wel geneesmiddelen die de cognitieve stoornissen verzachten en die het ziekteverloop doen vertragen. Op die manier gaat de levenskwaliteit van de patiënt en die van zijn naaste omgeving er aanzienlijk op vooruit.

De diagnose 'dementie' stellen is vaak niet eenvoudig: het is werk voor huisartsen, geriateren, neurologen en psychiaters. Het is belangrijk dat de diagnosestelling correct gebeurt. Klachten over geheugen en cognitief functioneren rechtvaardigen een zorgvuldig diagnostisch onderzoek van de patiënt.

Ten onrechte beschouwd worden als dementerend, heeft nadelige effecten, maar dementie die over het hoofd wordt gezien eveneens. De diagnosestelling 'dementie' houdt immers in dat er zo snel mogelijk een behandeling kan ingesteld worden waardoor de patiënt langer zelfstandig door het leven kan gaan. Ze houdt ook mogelijkheden in om afspraken te maken voor de toekomst, een verwerkingsproces op gang te brengen, het verdere leven te plannen en een gepaste medische, medicamenteuze en psychosociale ondersteuning op te starten.

De juiste diagnose stellen, zorgt ervoor dat de hulp die de patiënt nodig heeft op maat is. De juiste diagnose sluit ook een aantal vermoedens uit en geeft een duidelijk beeld van de pathologie van de patiënt. Het juiste moment is belangrijk om de zorg waarmee de patiënt omringd is niet vroegtijdig op te branden. De mantelzorgers maar ook de professionele zorgverleners kunnen op die manier beter begeleid worden in het opvangen van de patiënt.

Zorgverleners merken maar al te vaak op dat mensen te laat worden gediagnosticeerd. Vaak is de diagnose pas na 2 jaar echt uitgesproken en kan er dan pas met de juiste behandeling gestart worden. Het netwerk Niet-Pluis Gevoel wil daarom de regionale samenwerking tussen de verschillende zorgverlening stimuleren. Goede afspraken en overleg komen ten goede aan de continuïteit en kwaliteit van de zorg.

Meer info?

Het Niet-Pluis Gevoel-project dekt de volledige regio Meetjesland en wordt gedragen door alle actoren die actief zijn binnen deze regio.

Het Niet-Pluis Gevoel-project is een gezamenlijk initiatief van AZ Alma campus eeklo, Huisartsenkring OMEHAK en WEMEHAK, Platform Thuiszorg Meetjesland, Lok. SIT Zomergem, Kernactoren Geestelijke Gezondheidszorg Meetjesland en vzw OVOSIT

Voor wie meer informatie wenst over het Niet-Pluis Gevoel-project kan terecht bij coördinator Els De Wulf (tel. 0492/27.02.95 of per mail: els.dewulf@azalma.be). Op internet vind je eveneens uitgebreide informatie: www.nietpluisgevoel.be